

Poznání léčiv

Rudolf Steiner

Ita Wegmanová

Studujeme-li substance, jichž se má použít jako léčiv, musíme nejprve zjistit, jaké možnosti působení jsou v nich obsažené jak mimo lidský organismus, tak v lidském organismu. Jen v malé míře přitom jde o prozkoumání těch možností, které studuje normální chemie. Jde spíše o to, abychom si všimli účinku, které vyplývají ze souvislosti vnitřního silového usporádání určité substance v poměru k silám, které ze Země vyzárají nebo do ní vzařují.

Z tohoto hlediska si všimneme například antimonitu, leštěnce antimonového. Antimon je úzce spřízněn se sirtými sloučeninami jiných kovů. Síra má radu vlastností, které zůstávají konstantní jen v poměrně úzkých hranicích. Je citlivá na různé procesy přírody, jako je zahrátí, spálení atd. Proto může hrát významnou úlohu v bílkovinách, které se zcela vymykají zemským silám a zaprádají se do éterických účinku. Antimon má příbuznost k síře, slučuje se s ní a spolu s ní se také snadno vprádá do éterického působení. Je tedy snadné přivést jej do bílkovinné činnosti v lidském těle. Jestliže nějaká zvnějška přiváděná bílkovina nemůže být následkem chorobného stavu proměněna, aby se přizpůsobila vlastní činnosti těla, podpoří se éterická činnost organismu.

Ale antimon ukazuje ještě jiné zvláštní vlastnosti. Kde jen může, tíhne ke keřikovité, trsovité struktuře. Člení se v linie, které se vzdalují od Země a směřují k silám, které působí v éteru. Jestliže podáváme člověku antimon, dáme mu tím něco, co vychází na půl cesty v ústřety éterickému tělu. Jeho příbuznost s éterickými silami můžeme opět pozorovat, když antimon přetavujeme a necháváme jej srážet se, vykrystalizovat; při tomto procesu nabude jemné vláknité struktury. Tento proces přehánění, přetavování spojeného s krystalizací začíná dole jaksi fyzicky a nahoře přechází do oblasti éterické. Do tohoto přechodu se antimon včleňuje. Dále se antimon vyznačuje tím, že ve žhavém stavu oxiduje a po spálení dává bílý dým, který se na chladných tělesech usazuje a tvoří antimonový květ. Antimon má také jakýsi odpor proti elektřině. Když ho určitým způsobem podrobíme elektrolýze a necháme usadit na katodě, pak exploduje, jakmile se jej dotkneme kovovým hrotem.

Z toho všeho je patrné, že antimon má tendenci lehce přecházet do éterického živlu v okamžiku, kdy má k tomu sebemenší podmínky. Pro duchovní zření jsou všechny tyto jednotlivosti pouhými náznaky, neboť toto zření bezprostředně vnímá vztah mezi činností Já a působením antimonu, a to tak, že antimonové procesy, které jsou přivedeny do lidského organismu, působí tak jako organizace Já.

Krev, která proudí v lidském organismu, má tendenci ke srážení. Tato tendence je pod vlivem organizace Já a musí být regulována. Krev je organický meziprodukt*. To, co vzniká v krvi, prošlo takovými ději, které jsou na cestě k tomu, aby se staly procesy plného lidského organismu, to je organizace Já. Musí však ještě prodělat děje, které se včleňují do formování organismu. Jakého druhu tyto děje jsou, můžeme poznat z následujícího. Když se krev mimo lidské tělo sráží, ukazuje, že tendenci ke srážení má sama ze sebe a že organismus se musí tomuto srážení stále bránit. To, co brání krvi ve srážení, je ona síla, jejíž pomocí si organismus do sebe včleňuje krev. Do tělesné stavby ji začleňují ty formovací síly, které zasahují ještě těsně před srážením. Jakmile by se krev srazila, byl by ohrožen život. Máme-li tedy v organismu chorobný stav, který je vyvolán nedostatkem těchto sil směřujících ke srážení, pak působí antimon v té nebo oné formě jako lék.

Utváření, formování organismu je v podstatě taková proměna bílkoviny, při níž tato bílkovina přichází k tomu, aby spolupůsobila s mineralizujícími silami. Takové síly jsou obsaženy například ve vápně. To, oč tu jde, se názorně ukazuje v procesu, kdy si ústřice tvoří svou mušli.

Aby si ústřice zachovala bílkovinu ve svém specifickém charakteru, musí se zbavit toho, co je obsaženo ve formě mušle. Něco podobného se děje také při tvorbě vaječné skořápky. Ústřice odlučuje vápenaté substance, aby nebyly včleněny do bílkovinného procesu, ale v lidském organismu se toto včleňování uskutečňovat musí.

Pouhé bílkovinné působení musí být tak přeměňováno, aby v něm mohlo spolupůsobit to, co organizace Já může vyvíjet jako formovací síly na podkladě vápenatých substancí. To se musí odehrávat v procesu tvoření krve. A proti té síle, která by chtěla vápno vylučovat, působí právě antimon, a protože je příbuzný s éterickým elementem, převádí bílkovinu, která si chce ponechat svou formu, do beztvareho stavu vnímavého vůči vlivům, které souvisejí s vápnem a podobnými substancemi.

U tyfu je jasné, že chorobný stav je vyvolán nedostatečným převáděním bílkovinné substance do tvárlivé substance krevní. Tato neschopnost přeměny se objevuje již ve střevě, což ukazuje zvláštní ráz průjmů. Současně se kalí vědomí. Z toho je patrné, že organizace Já je vyháněna z těla a nemůže působit. Je to proto, že bílkovinná substance nepřijde do styku s mineralizujícími silami, v nichž organizace Já může působit. Důkazem tohoto názoru je také skutečnost, že stolice jsou nebezpečně nakažlivé. Zvýšenou měrou se tu projevuje tendence k rozrušení formovacích sil.

Když u tyfových onemocnění aplikujeme antimonové preparáty ve správném složení, ukáže se jejich léčivá moc.